

УДК 351.74:37.014.5:355.01(477)
DOI <https://doi.org/10.32782/2709-9261-2026-2-18-7>

Суюсанов Лут Ікрамович,

кандидат історичних наук, доцент

(Донецький державний університет внутрішніх справ, м. Кропивницький)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7616-4285>

Шишкарьова Олена Геннадіївна,

старший викладач кафедри адміністративно-правових дисциплін

факультету підготовки фахівців для підрозділів превентивної діяльності

Національної поліції України

(Донецький державний університет внутрішніх справ, м. Кропивницький)

ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-0086-6486>

МІЖВІДОМЧЕ ПАРТНЕРСТВО МОН ТА МВС УКРАЇНИ У ФОРМУВАННІ БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТЬОГО СЕРЕДОВИЩА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

У статті досліджено правові та організаційні засади партнерства МОН і МВС України у формуванні безпечного освітнього середовища в умовах воєнного стану. Розкрито роль Служби освітньої безпеки, повноваження її інспекторів і механізми взаємодії з учасниками освітнього процесу. Обґрунтовано ризик-орієнтований характер поліцейської присутності у школі та запропоновано напрями вдосконалення нормативного регулювання, підготовки кадрів, міжвідомчої координації й незалежного оцінювання результативності проєкту.

Ключові слова: безпечне освітнє середовище, міжвідомче партнерство, Міністерство освіти і науки України, Міністерство внутрішніх справ України, Національна поліція України, Служба освітньої безпеки, воєнний стан, ризик-орієнтований підхід.

Постановка проблеми. Повномасштабна збройна агресія Російської Федерації проти України докорінно змінила уявлення про зміст безпеки освітнього середовища. Традиційне розуміння шкільної безпеки, пов'язане переважно з дотриманням санітарних, протипожежних і дисциплінарних вимог, виявилось недостатнім для умов, у яких заклади освіти одночасно стикаються з ракетними та безпілотними атаками, мінною небезпекою, загрозами диверсійного характеру, вимушеним переміщенням населення, психологічними наслідками війни, кіберризиками, булінгом, домашнім насильством та іншими формами протиправної поведінки. Запровадження воєнного стану стало юридичною передумовою для перебудови державних механізмів захисту населення, у тому числі дітей і працівників освіти, а безперервність навчання почала безпосередньо залежати від здатності держави та територіальних громад створювати прийнятний

рівень фізичної, психологічної, інформаційної й техногенної безпеки.

Конституційне право на освіту не може бути реалізоване повноцінно, якщо перебування у закладі освіти супроводжується невинуватим ризиком для життя, здоров'я, честі та гідності дитини. Саме тому безпека освітнього середовища повинна розглядатися не як додаткова сервісна функція адміністрації школи, а як комплексне публічне завдання, у виконанні якого беруть участь органи управління освітою, органи системи МВС, місцеве самоврядування, засновники та керівники закладів, педагогічні працівники, батьки, громадські організації і самі здобувачі освіти. Така багатосуб'єктність зумовлює потребу у чіткому розподілі компетенцій, погоджених алгоритмах, постійному обміні інформацією та єдиних критеріях оцінювання ризиків. За відсутності належної координації окремі заходи можуть дублюватися, суперечити один одному або створювати лише формальне відчуття захищеності.

© Суюсанов Л. І., Шишкарьова О. Г., 2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблематика безпечного освітнього середовища перебуває на перетині адміністративного права, поліцейської діяльності, педагогіки, психології, цивільного захисту та публічного управління. У вітчизняній науці окремі аспекти забезпечення права на освіту, захисту прав дитини, профілактики правопорушень серед неповнолітніх і взаємодії поліції з населенням досліджували А. І. Берендєєва, Р. Г. Валєєв, Н. О. Деркачева, О. А. Моргунов, О. С. Юнін та інші науковці.

Найбільш системне правове дослідження новоствореної Служби освітньої безпеки здійснили К. Л. Бугайчук і К. Ю. Шеремет. Науковці охарактеризували організаційну побудову служби, правовий статус її управління, завдання та повноваження інспекторів, наголосивши на превентивній спрямованості діяльності й необхідності захисту прав та законних інтересів учасників освітнього процесу [1, с. 78–89]. Д. Г. Казначєєв та О. Гусевич акцентують на ролі підрозділів Служби освітньої безпеки у профілактиці правопорушень серед неповнолітніх і налагодженні взаємодії поліції із закладами освіти [2, с. 92–93]. Р. Г. Валєєв звертає увагу на перехід від фрагментарної охорони будівлі до комплексної участі поліції у виявленні ризиків, профілактиці та комунікації з учасниками освітнього процесу [3, с. 400–403].

Водночас у наявних публікаціях переважає характеристика компетенції окремих суб'єктів або опис початкового етапу запровадження Служби освітньої безпеки. Не досить дослідженими залишаються правовий механізм партнерства МОН та МВС України як цілісна система, співвідношення експериментального і постійного нормативного регулювання, гарантії недопущення надмірного втручання поліції в освітній процес, а також методика оцінювання суспільної результативності проєкту. Потребує осмислення і подальша еволюція законодавства 2025–2026 років, якою запроваджено загальнообов'язкові заходи охорони, правила доступу та перелік небезпечних предметів у закладах загальної середньої освіти.

Мета статті полягає у формуванні цілісного наукового уявлення про нормативно-правові, організаційні та функціональні засади партнерства МОН і МВС України у створенні безпечного освітнього середовища в умовах воєнного стану, визначенні місця Служби освітньої безпеки у відповідному механізмі, виявленні проблем правозастосування та обґрунтуванні напрямів подальшого вдосконалення міжвідомчої взаємодії.

Виклад основного матеріалу. Категорія «безпечне освітнє середовище» має комплексний зміст. Законодавство про освіту пов'язує його з такими умовами навчання, праці та взаємодії, за яких учасникам освітнього процесу не завдається фізична, майнова чи моральна шкода, забезпечуються повага до гідності, захист від насильства, дискримінації, експлуатації, пропаганди та небезпечної інформації [4–5]. В умовах війни до цього змісту додаються вимоги цивільного захисту, готовності до евакуації, стійкості зв'язку, мінної та вибухової безпеки, контролю доступу, швидкого виклику екстрених служб і психологічної підтримки. Отже, безпека школи є не станом абсолютної відсутності загроз, який об'єктивно неможливо гарантувати, а спроможністю системи своєчасно виявляти ризики, зменшувати їх імовірність та наслідки, реагувати на події й відновлювати нормальне функціонування.

Першим системним політичним документом стала Концепція безпеки закладів освіти, схвалена Кабінетом Міністрів України у квітні 2023 року. Вона визначила

взаємопов'язані напрями: створення безпечної інфраструктури, організацію охорони, запобігання та протидію негативним безпековим явищам, а також формування компетентностей безпеки в учасників освітнього процесу [6]. Важливо, що Концепція не звела проблему до фізичного захисту будівель. Вона передбачила психологічний супровід, раннє попередження, евакуацію, підвищення обізнаності та міжвідомчу координацію. Змінами 2025 року очікувані результати були конкретизовані через кількісні індикатори розвитку укриттів, технічного оснащення та інших елементів безпечної інфраструктури [7]. Це свідчить про поступовий перехід від програмних декларацій до вимірюваної політики.

Партнерство МОН та МВС у цій сфері має функціональний, а не лише формально-організаційний характер. МОН формує освітню політику, визначає вимоги до організації освітнього процесу, координує участь закладів і забезпечує врахування педагогічних та інклюзивних стандартів. МВС забезпечує узгодженість діяльності Національної поліції, ДСНС і поліції охорони, розроблення спеціальних порядків та алгоритмів реагування. Національна поліція здійснює превентивну, правоохоронну і комунікаційну діяльність, а ДСНС відповідає за цивільний захист, пожежну й техногенну безпеку. Органи місцевого самоврядування та засновники шкіл фінансують і організовують значну частину інфраструктурних заходів. Таким чином, жоден із суб'єктів не може самостійно забезпечити повний цикл безпеки.

Правова конструкція експериментального проєкту, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 1 листопада 2024 року № 1245, відображає логіку спільної відповідальності. Координатором визначено МОН, а учасниками – МВС, ДСНС, Національну поліцію, військові адміністрації, органи місцевого самоврядування та заклади освіти. Метою проєкту є створення безпечних умов здобуття загальної середньої освіти та перебування учасників освітнього процесу в школах під час воєнного стану [8]. Комплекс заходів охоплює укриття, пожежну й техногенну безпеку, правила перебування, технічну та фізичну охорону, огороження території, пропускний режим, відеоспостереження, тривожну сигналізацію, оцінювання ризиків і поліцейську присутність.

Ключовим інституційним компонентом проєкту стало створення Служби освітньої безпеки Національної поліції України, що відображає зміну поліцейської парадигми: від епізодичного прибуття нарядів після повідомлення до постійної превентивної присутності, знання локального середовища та щоденної комунікації. Інспектор СОБ закріплюється за конкретним закладом освіти й виконує службові обов'язки під час освітнього процесу. Така модель дозволяє бачити не лише факт правопорушення, а й передумови конфлікту, ознаки неблагополуччя, уразливі місця інфраструктури, зміни поведінки дітей та інші сигнали, що потребують належного перенаправлення до компетентних служб.

Правовий статус інспектора СОБ є похідним від статусу поліцейського. Він діє на основі Закону України «Про Національну поліцію», користується визначеними законом повноваженнями та не набуває адміністративного підпорядкування директору школи [8]. Водночас постійне перебування у закладі освіти зумовлює спеціалізацію його функцій і підвищені вимоги до комунікації. Наказ МВС України від 01 жовтня 2024 року № 663 визначає, що поліцейські здійснюють превентивну й профілактичну діяльність, уживають заходів щодо протидії булінгу, домашньому насильству та іншим пра-

випорушенням, беруть участь у плануванні безпекових заходів, взаємодіють із суб'єктами системи захисту дітей і реагують на надзвичайні події [10].

Компетенція інспектора має реалізовуватися з урахуванням принципів законності, необхідності, пропорційності та найкращих інтересів дитини. Сам факт перебування особи у школі не є підставою для довільної перевірки документів, поверхневої перевірки або застосування інших превентивних поліцейських заходів. Кожне втручання потребує передбаченої законом фактичної підстави, а його обсяг не може перевищувати необхідного для усунення конкретної загрози. Особливої обережності потребує спілкування з неповнолітніми, які можуть сприймати односторонній тиск. Тому правова грамотність інспектора має доповнюватися віковою психологією, ненасильницькою комунікацією та навичками деескалації.

Принципово важливим є розмежування діяльності інспектора СОБ і персоналу фізичної охорони. Охоронець забезпечує пропускний режим, спостереження за територією, виконання правил доступу та первинне реагування в межах договору й законодавства про охоронну діяльність. Інспектор СОБ реалізує повноваження поліцейського, здійснює превенцію правопорушень, приймає заяви й повідомлення, вживає визначених законом заходів та координує дії з іншими підрозділами поліції. Наказ МВС України від 08 січня 2026 року № 28 нормативно закріпив типовий перелік фізичних і технічних заходів охорони та передбачив взаємодію персоналу охорони з інспектором СОБ і командою реагування закладу освіти [11]. Отже, ці суб'єкти взаємодоповнюють, але не підміняють один одного.

Не менш важливою є межа між поліцейською та педагогічною функціями. Інспектор не оцінює навчальні досягнення, не втручається у методику викладання, не замінює класного керівника, практичного психолога чи соціального педагога. Його просвітницька діяльність повинна бути спрямована на формування правової та безпекової компетентності, але здійснюватися у погоджених із педагогами формах і з урахуванням віку дітей. Участь у виховному заході не перетворює поліцейського на працівника школи, а адміністрація не може використовувати його як інструмент підтримання звичайної навчальної дисципліни. Порушення правил поведінки, яке не має ознак правопорушення або реальної загрози, насамперед належить до сфери педагогічного реагування.

Методика оцінки ризиків безпеки у системі освіти, пов'язаних зі збройною агресією, створює основу для диференційованого планування. Заклади освіти відрізняються за територіальним розташуванням, близькістю до зони бойових дій, кількістю учнів, станом укриттів, транспортною доступністю, рівнем криміногенних і техногенних ризиків. Єдина модель комплектування та однаковий набір заходів для всіх шкіл були б нераціональними. Оцінювання ризиків дає змогу визначати пріоритетність поліцейської присутності, технічного оснащення, навчань і фінансування [12]. Разом із тим методика повинна регулярно переглядатися, оскільки безпекова ситуація є динамічною, а локальні загрози можуть змінюватися швидше, ніж формальні категорії.

Окремої уваги потребує раннє попередження та евакуація в разі нападу або ризику нападу. Спільний наказ МВС та МОН визначив порядок формування команди реагування, передачі сигналу, виклику поліції, організації евакуації або укриття [13]. Ефективність цих правил

залежить від того, наскільки вони адаптовані до конкретної будівлі та зрозумілі дітям різного віку. Механічне відпрацювання сценарію без пояснення може спричинити тривогу, особливо у дітей, які пережили бойові дії. Тому навчання повинно поєднувати реалістичність із психологічною безпечністю: без імітації жорстокості, раптових ефектів та інших дій, здатних травмувати. Після тренування необхідно проводити спільний розбір і коригувати алгоритми.

Одним із найпоширеніших напрямів роботи інспектора СОБ є профілактика булінгу. Поліцейська участь є необхідною, коли поведінка містить ознаки адміністративного або кримінального правопорушення, існує загроза життю чи здоров'ю або необхідно захистити потерпілу дитину. Водночас не кожен конфлікт між учнями є булінгом, а передчасна криміналізація міжособистісної суперечки може погіршити ситуацію. Інспектор має розрізняти одноразовий конфлікт, систематичне цькування, насильство та інші форми поведінки, взаємодіяти з педагогами і психологом, не розголошувати персональні дані та не допускати повторної віктимізації. Перевага повинна надаватися ранньому виявленню, відновлювальним практикам і захисту, а юридична відповідальність – застосовуватися обґрунтовано.

Запровадження правил доступу до школи є законодавчим елементом фізичної безпеки. Законодавчі зміни 2025 року та підзаконні акти 2026 року передбачили типові заходи охорони, перелік небезпечних предметів і речовин та вимоги до перебування осіб на території й у приміщеннях закладу [11; 14–16]. Водночас пропускний режим не може бути однаковим для учня, батьків, працівника, відвідувача або представника екстреної служби. Він має бути доступним для людей з інвалідністю, не створювати небезпечних скупчень і передбачати дії у разі відмови технічних систем. Відеоспостереження та облік відвідувачів повинні здійснюватися з дотриманням законодавства про захист персональних даних, визначеною метою і строками зберігання інформації.

Професійна підготовка інспекторів є одним із головних чинників успіху. Базових поліцейських знань не досить для щоденної роботи у дитячому середовищі. Спеціалізація має охоплювати ювенальне законодавство, вікову та кризову психологію, інклюзію, безбар'єрність, медіацію, домедичну допомогу, кібербезпеку, протидію домашньому насильству, комунікацію з батьками, взаємодію з педагогами та захист персональних даних. Значну частину навчання доцільно проводити у форматі сценаріїв, де інспектор вибирає між кількома правомірними моделями реагування, пояснює своє рішення і отримує зворотний зв'язок від поліцейських, педагогів та психологів. Підвищення кваліфікації повинно бути безперервним і доповнюватися супервізією складних випадків.

Ефективність Служби освітньої безпеки не може вимірюватися виключно статистикою адміністративних матеріалів. Збільшення кількості виявлених правопорушень на початковому етапі може означати як погіршення ситуації, так і підвищення виявлюваності та довіри до повідомлення. Так само відсутність зареєстрованих подій не завжди свідчить про безпеку; вона може бути наслідком замовчування. Тому потрібна система взаємодоповнювальних показників: кількість і структура подій; час реагування; повторюваність; виконання рекомендацій безпекового аудиту; результати навчань; доступність інспектора; рівень довіри; відчуття безпеки; кількість обґрунтованих скарг на дії поліцейського; дотримання прав дітей.

Особливої уваги потребує інклюзивність. Алгоритми оповіщення, огляду, евакуації та спілкування мають урахувати потреби дітей із порушеннями слуху, зору, опорно-рухового апарату, розладами аутистичного спектра, інтелектуальними або психосоціальними порушеннями. Гучний сигнал, дотик незнайомої людини, складна інструкція або різка зміна маршруту можуть спричинити дезорієнтацію. Інспектор повинен знати загальні принципи взаємодії та заздалегідь координуватися з педагогами, асистентами й батьками щодо безпечної підтримки, не отримуючи при цьому надмірних медичних відомостей. Безбар'єрність є критерієм якості всієї системи, а не спеціальним доповненням.

Нормативний розвиток 2025–2026 років свідчить, що експериментальна модель поступово впливає на загальне законодавство. Закріплення заходів охорони у Законі України «Про повну загальну середню освіту», затвердження типового переліку охоронних заходів, правил доступу та переліку небезпечних предметів перетворюють окремі елементи проєкту на загальні стандарти [11; 14–16]. Це позитивно з погляду правової визначеності, але вимагає узгодження нових актів з Інструкцією діяльності підрозділів поліції та Порядком експериментального проєкту. Накопичення документів без систематизації може створювати дублювання термінів, процедур і відповідальних суб'єктів.

Доцільним є проведення комплексного правового аудиту нормативної бази безпеки закладів освіти після завершення основного етапу експерименту. Аудит має виявити суперечності, прогалини й положення, що втратили актуальність, та завершитися підготовкою узгодженого рамкового акта або пакета змін. Особливу увагу слід приділити понятійному апарату, співвідношенню «охорони закладу», «безпечного освітнього середовища», «безпеки учасників освітнього процесу», статусу команд реагування, порядку інформаційного обміну та критеріям залучення інспектора СОБ. Доцільно також установити ризик-орієнтовані нормативи навантаження, порядок заміщення інспектора та мінімальні міжвідомчі стандарти якості.

З позиції публічного управління партнерство МОН та МВС можна визначити як нормативно впорядковану спільну діяльність органів різної галузевої компетенції, спрямовану на досягнення єдиного суспільно значущого результату шляхом розподілу функцій, координації ресурсів, обміну інформацією, спільного планування

та взаємної відповідальності. Його ознаками є відсутність повного організаційного підпорядкування одного учасника іншому, наявність спільної мети, взаємодоповнюваність повноважень, формалізовані процедури й орієнтація на результат. Саме партнерський, а не відомчо-конкурентний підхід дозволяє уникнути ситуації, коли кожен орган формально виконує власні завдання, але загальний рівень безпеки не змінюється.

Висновки. Формування безпечного освітнього середовища в умовах воєнного стану є комплексним публічним завданням, яке не може бути ефективно виконане в межах компетенції одного органу. Партнерство МОН та МВС України становить нормативно впорядкований механізм спільної діяльності, у якому освітня, правоохоронна, рятувальна, охоронна та муніципальна складові частини об'єднуються навколо захисту життя, здоров'я, гідності й права дитини на освіту. Експериментальний проєкт і створення Служби освітньої безпеки стали важливим кроком від епізодичного реагування до постійної превенції, локального оцінювання ризиків та міжвідомчого планування.

Інспектор Служби освітньої безпеки є поліцейським зі спеціалізованою компетенцією, а не працівником адміністрації школи чи персоналом фізичної охорони. Його діяльність повинна здійснюватися з дотриманням законності, пропорційності, конфіденційності, найкращих інтересів дитини та невтручання у власне педагогічний процес. Результативність служби доцільно оцінювати не за кількістю застосованих заходів примусу, а за зниженням ризиків, своєчасністю реагування, довірою, доступністю допомоги, якістю спільних алгоритмів і дотриманням прав учасників освітнього процесу.

Подальше вдосконалення моделі потребує систематизації нормативно-правових актів 2023–2026 років; чіткого розмежування поліцейських, охоронних і педагогічних функцій; стандартизації міжвідомчого обміну інформацією; запровадження ризик-орієнтованих нормативів кадрового забезпечення; безперервної сценарної підготовки інспекторів; обов'язкового врахування інклюзивності; створення системи супервізії; проведення незалежного оцінювання із залученням дітей, батьків і педагогів. Реалізація цих пропозицій дозволить перетворити експериментальний проєкт на стійку модель безпеки, засновану не на страху й надмірному контролі, а на превенції, довірі, професійній координації та спільній відповідальності.

Список використаних джерел

1. Бугайчук К. Л., Шеремет К. Ю. Правовий статус, завдання та повноваження Служби освітньої безпеки Національної поліції України. *Право і безпека*. 2025. № 1 (96). С. 78–89. DOI: <https://doi.org/10.32631/pb.2025.1.07>
2. Казначеев Д. Г., Гусевич О. Роль поліцейських підрозділів «Служба освітньої безпеки» у створенні безпечного освітнього середовища для учасників освітнього процесу. *Безпека дитини: правовий, організаційний, психологічний, освітній та інформаційний виміри* : матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. Дніпро, 2025. С. 92–93.
3. Валеев Р. Г. Роль поліції у забезпеченні безпечного освітнього середовища в умовах воєнного стану. *Міжнародна та національна безпека: теоретичні і прикладні аспекти* : матеріали VIII Міжнар. наук.-практ. конф. Дніпро, 2024. Ч. 1. С. 400–403. DOI: <https://doi.org/10.31733/15-03-2024/1/400-403>
4. Про освіту : Закон України від 05 вересня 2017 року № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2145-19> (дата звернення: 17.07.2026).
5. Про повну загальну середню освіту : Закон України від 16 січня 2020 року № 463-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/463-20> (дата звернення: 17.07.2026).
6. Про схвалення Концепції безпеки закладів освіти : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 07 квітня 2023 року № 301-р (у редакції від 07.03.2025). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/301-2023-р> (дата звернення: 17.07.2026).
7. Про внесення змін до Концепції безпеки закладів освіти : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 07 березня 2025 року № 202-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/202-2025-р> (дата звернення: 17.07.2026).
8. Про реалізацію експериментального проєкту щодо посилення безпеки освітнього середовища в закладах загальної середньої освіти в умовах правового режиму воєнного стану : Постанова Кабінету Міністрів України від 01 листопада 2024 року № 1245. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1245-2024-п> (дата звернення: 17.07.2026).

9. Про Національну поліцію : Закон України від 02 липня 2015 року № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/580-19> (дата звернення: 17.07.2026).
10. Про затвердження Інструкції з організації роботи підрозділів Національної поліції України із забезпечення безпечного освітнього середовища в закладах загальної середньої освіти : Наказ МВС України від 01 жовтня 2024 року № 663. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1590-24> (дата звернення: 17.07.2026).
11. Про деякі питання здійснення заходів з охорони в закладі загальної середньої освіти : Наказ МВС України від 08 січня 2026 року № 28. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0035-26> (дата звернення: 17.07.2026).
12. Про затвердження Методики оцінки ризиків безпеки в системі освіти, пов'язаних із збройною агресією Російської Федерації проти України : Постанова Кабінету Міністрів України від 02 серпня 2024 року № 866. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/866-2024-p> (дата звернення: 17.07.2026).
13. Про затвердження Порядку раннього попередження та евакуації учасників освітнього процесу в разі нападу або ризику нападу на заклад освіти : Наказ МВС України, МОН України від 18 серпня 2023 року № 685/1013. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1583-23> (дата звернення: 17.07.2026).
14. Про внесення змін до Закону України «Про повну загальну середню освіту» щодо запровадження заходів безпеки в закладах загальної середньої освіти : Закон України від 18 вересня 2025 року № 4609-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/4609-20> (дата звернення: 17.07.2026).
15. Про затвердження переліку небезпечних предметів і речовин, з якими особам заборонено перебувати на території та в приміщеннях закладу загальної середньої освіти : Постанова Кабінету Міністрів України від 14 січня 2026 року № 70. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/70-2026-p> (дата звернення: 17.07.2026).
16. Про затвердження Типових правил доступу і перебування учасників освітнього процесу та інших осіб на території та в приміщеннях закладу загальної середньої освіти : Наказ МОН України від 11 лютого 2026 року № 243. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0436-26#Text> (дата звернення: 17.07.2026).

References

1. Buhaichuk, K. L., & Sheremet, K. Yu. (2025). Pravovyi status, zavdannia ta povnovazhennia Sluzhby osvitnoi bezpeky Natsionalnoi politzii Ukrainy [Legal status, tasks and powers of the Educational Security Service of the National Police of Ukraine]. *Pravo i bezpeka*, 1(96), 78–89. DOI: <https://doi.org/10.32631/pb.2025.1.07> [in Ukrainian].
2. Kaznacheiev, D. H., & Husevych, O. (2025). Rol politseiskikh pidrozdiliv «Sluzhba osvitnoi bezpeky» u stvorenni bezpechnoho osvitnoho seredovyscha dlia uchashchiv osvitnoho protsesu [The role of the police units “Educational Security Service” in creating a safe educational environment for participants in the educational process]. *Bezpeka dytyny: pravovyi, orhanizatsiyni, psikhologichnyi, osvitiini ta informatsiyni vymiry: materialy II Vseukr. nauk.-prakt. konf. Dnipro*. P. 92–93 [in Ukrainian].
3. Valiev, R. H. (2024). Rol politzii u zabezpechenni bezpechnoho osvitnoho seredovyscha v umovakh voiennoho stanu [The role of the police in ensuring a safe educational environment in martial law]. *Mizhnarodna ta natsionalna bezpeka: teoretychni i prykladni aspekty: materialy VIII Mizhnar. nauk.-prakt. konf. Dnipro*, 2024. Ch. 1. P. 400–403. DOI: <https://doi.org/10.31733/15-03-2024/1/400-403> [in Ukrainian].
4. Pro osvitu [On education]: Zakon Ukrainy vid 05 veresnia 2017 roku № 2145-VIII. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/go/2145-19> (data zvernennia: 17.07.2026) [in Ukrainian].
5. Pro povnu zahalnu seredniu osvitu [On complete secondary education]: Zakon Ukrainy vid 16 sichnia 2020 roku № 463-IX. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/go/463-20> (data zvernennia: 17.07.2026) [in Ukrainian].
6. Pro skhvalennia Kontseptsii bezpeky zakladiv osvity [On approval of the Concept of Security of Educational Institutions]: rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 07 kvitnia 2023 roku № 301-r (u redaktsii vid 07.03.2025). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/go/301-2023-p> (data zvernennia: 17.07.2026) [in Ukrainian].
7. Pro vnesennia zmin do Kontseptsii bezpeky zakladiv osvity [On amendments to the Concept of Security of Educational Institutions]: rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 07 bereznia 2025 roku № 202-r. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/go/202-2025-p> (data zvernennia: 17.07.2026) [in Ukrainian].
8. Pro realizatsiiu eksperymentalnoho proiektu shchodo posylennia bezpeky osvitnoho seredovyscha v zakladakh zahalnoi serednoi osvity v umovakh pravovoho rezhymu voiennoho stanu [On the implementation of a pilot project to strengthen the security of the educational environment in secondary education institutions under the legal regime of martial law]: postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 01 lystopada 2024 roku № 1245. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/go/1245-2024-p> (data zvernennia: 17.07.2026) [in Ukrainian].
9. Pro Natsionalnu politziiu [On the National Police]: Zakon Ukrainy vid 02 lypnia 2015 roku № 580-VIII. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/go/580-19> (data zvernennia: 17.07.2026) [in Ukrainian].
10. Pro zatverdzhennia Instruksii z orhanizatsii roboty pidrozdiliv Natsionalnoi politzii Ukrainy iz zabezpechennia bezpechnoho osvitnoho seredovyscha v zakladakh zahalnoi serednoi osvity [On approval of the Instructions on the organization of the work of units of the National Police of Ukraine to ensure a safe educational environment in secondary education institutions]: nakaz MVS Ukrainy vid 01 zhovtnia 2024 roku № 663. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1590-24> (data zvernennia: 17.07.2026) [in Ukrainian].
11. Pro deiaiki pytannia zdiisnennia zakhodiv z okhorony v zakladi zahalnoi serednoi osvity [On some issues of implementing security measures in a general secondary education institution]: nakaz MVS Ukrainy vid 08 sichnia 2026 roku № 28. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0035-26> (data zvernennia: 17.07.2026) [in Ukrainian].
12. Pro zatverdzhennia Metodyky otsinky ryzykiv bezpeky v systemi osvity, poviazanykh iz zbroinoiu ahresiieiu Rosiiskoi Federatsii proty Ukrainy [On approval of the Methodology for assessing security risks in the education system related to the armed aggression of the Russian Federation against Ukraine]: postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 02 serpnia 2024 roku № 866. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/go/866-2024-p> (data zvernennia: 17.07.2026) [in Ukrainian].
13. Pro zatverdzhennia Poriadku rannoho poperedzhennia ta evakuatsii uchashchiv osvitnoho protsesu v razi napadu abo ryzyku napadu na zaklad osvity [On approval of the Procedure for early warning and evacuation of participants in the educational

process in the event of an attack or risk of an attack on an educational institution]: nakaz MVS Ukrainy, MON Ukrainy vid 18 serpnia 2023 roku № 685/1013. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1583-23> (data zvernennia: 17.07.2026) [in Ukrainian].

14. Pro vnesennia zmin do Zakonu Ukrainy «Pro povnu zahalnu seredniu osvitu» shchodo zaprovadzhennia zakhodiv bezpeky v zakladakh zahalnoi serednoi osvity [On amendments to the Law of Ukraine “On Complete General Secondary Education” regarding the introduction of security measures in general secondary education institutions]: Zakon Ukrainy vid 18 veresnia 2025 roku № 4609-IX. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/go/4609-20> (data zvernennia: 17.07.2026) [in Ukrainian].

15. Pro zatverdzhennia pereliku nebezpechnykh predmetiv i rechovyn, z yakymy osobam zaboroneno перебувати на території та в приміщеннях закладу загальної середньої освіти [On approval of the list of dangerous objects and substances with which persons are prohibited from being on the territory and premises of a general secondary education institution]: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 14 sichnia 2026 roku № 70. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/go/70-2026-п> (data zvernennia: 17.07.2026) [in Ukrainian].

16. Pro zatverdzhennia Typovykh pravyl dostupu i перебування учасників освітнього процесу та інших осіб на території та в приміщеннях закладу загальної середньої освіти [On approval of the Standard Rules for Access and Stay of Participants in the Educational Process and Other Persons on the Territory and Premises of a General Secondary Education Institution]: nakaz MON Ukrainy vid 11 liutoho 2026 roku № 243. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0436-26> (data zvernennia: 17.07.2026) [in Ukrainian].

Suiusanov Lut,

Candidate of Historical Sciences, Associate Professor

(Donetsk State University of Internal Affairs, Kropyvnytskyi)

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7616-4285>

Shyshkarova Olena,

Senior Lecturer at the Department of Administrative and Legal Disciplines

of the Faculty of Training Specialists for Preventive Activities Units of the National Police of Ukraine

(Donetsk State University of Internal Affairs, Kropyvnytskyi)

ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-0086-6486>

INTERAGENCY PARTNERSHIP BETWEEN THE MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE AND THE MINISTRY OF INTERNAL AFFAIRS OF UKRAINE IN CREATING A SAFE EDUCATIONAL ENVIRONMENT UNDER MARTIAL LAW

The article substantiates the legal and organizational foundations of interagency partnership between the Ministry of Education and Science of Ukraine and the Ministry of Internal Affairs of Ukraine in building a safe educational environment under martial law. It traces regulatory development from the Concept of Safety of Educational Institutions to the government pilot project, the establishment of the Educational Safety Service and the statutory consolidation of school protection measures. The partnership model is examined as a coordinated distribution of responsibilities: the education authority shapes policy and coordinates implementation, while the Ministry of Internal Affairs, the National Police and the State Emergency Service perform law-enforcement, preventive, emergency-response and educational functions. Particular attention is paid to the legal status of an Educational Safety Officer; the limits of police competence and cooperation with school administrators, teachers, learners, parents and local authorities. A police presence at school is viewed not as intensified administrative control, but as an element of a risk-based system for early identification of threats, protection of children's rights and confidence building. The proposed performance criteria include reduction of dangerous incidents, response time, quality of joint protocols, trust among participants in the educational process, accessibility of safety measures and compliance with the best interests of the child. The article stresses the need to distinguish law-enforcement, guarding and pedagogical functions, prevent excessive securitization of schools, and maintain child-friendly and inclusive communication. Recommendations concern clearer powers, scenario-based training, proportionate information exchange and independent evaluation.

Key words: safe educational environment, interagency partnership, Ministry of Education and Science of Ukraine, Ministry of Internal Affairs of Ukraine, National Police of Ukraine, Educational Safety Service, martial law, risk-based approach.

Дата першого надходження статті до видання: 20.07.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 20.08.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 14.10.2026